

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

LETNO (AÑO) XLVIII (42)

Stev. (No.) 2

BUENOS AIRES

12 de enero — 12. januarja 1989

Nabirke za državno dobrodelnost

Pred leti so v Kanadi sprožili akcijo za nakup zdravniškega aparata „ultra sound“, nedolgo tega pa so pričeli med tamkajšnimi rojaki nabirk za pomoč mariborski bolnišnici. Lahko se zgodi, da bodo slovenski komunistični oblastniki organizirali kaj podobnega tudi drugod po svetu, češ kdo more odreči sodelovanja pri taki človekoljubni akciji?

Prav pa je, da se vprašamo, če gre pri takih podvigih res za človekoljubne namene ali pa za preprosto nabiranje deviz, ki jih oblast v Sloveniji s svojim zavoženim gospodarstvom tako zelo potrebuje? Ne pozabimo, da je v Jugoslaviji, podobno kot v ostalih komunističnih deželah, vse družbeno in gospodarsko delovanje v rokah države. Zdravstvena oskrba pa je bila od nekdaj ponos sistema, ki nima veliko področij, na katera bi bil lahko ponosen. In kar uspe državi prihraniti na zdravstvenem področju, lahko usmeri, kamor hoče, od propagande pa do utrditve raznih „varnostnih služb“.

Gotovo bi vsak od nas rad pomagal rojakom, ki morajo že desetletja prenašati nesposobnost socialistične uprave in krivično nasilnost komunističnih oblasti v domovini. A prav zato, ker jim želimo pomagati, ne moremo sodelovati niti pri nabirkah niti pri drugih akcijah, ki krepe sistem, ki naš narod duhovno in tvarno zatira.

Družbena ureditev, zgrajena na totalitarni zamisli komunizma, je v bistvu povsod enaka. Ohranja se s pomočjo političnega monopolja in sile. Pomoč, ki jo nudimo takemu sistemu na enem področju, ga utrjuje v celoti. Zato bi morala biti podpora, ki jo dajejo takim državam demokratične dežele, ustanove, podjetja ali posamezniki, vedno pogojena. Sicer postane pomoč brezpojogna in s tem prav tako nemoralna kakor sistem, kateremu je namenjena.

Ni mogoče sodelovati z enim organom totalitarnega organizma, ne da bi bili soodgovorni za krivice, ki jih prizadeva ta kot celota.

Poslanica kanadski vladi

Zato je prav, da imamo do takih akcij podobno stališče, kot so ga jasno in odločno zavzeli svobodoljubni rojaki na severnem delu ameriškega kontinenta. Zavrnili so sodelovanje s komunističnim režimom tudi na tem področju, ker vedo, da pomeni pomoč katerikoli državnemu ustavovi v SRS v bistvu še vedno sodelovanje s totalitarizmom. Dokler je namreč jugoslovanska armada oborožena sila Zveze komunistov in Notranja uprava njen varnostni organ, je govorjenje o demokratizaciji Jugoslavije le dim, ki naj zakriva realnost.

Te vrste akcije, k jih podvzemajo jugoslovanske oblasti, pa imajo še drug namen. Z njimi hočejo doseči oblastniki, da bi vsaj del rojakov v združju prišel pod vpliv njihovih ustanov, ki skrivajo svoj pravi namen pod narodnimi in človekoljubnimi gesli. S pomočjo „apolitičnih“ akcij hočejo uničiti med nami v emigraciji politično zavest in tako utrditi tudi zunaj meja SRS politični monopol partije.

Propagando za denarne nabirke pa poskušajo okrepiti sedanje oblastniki v Sloveniji, včasih tudi z izjavami kakega cerkevnega dostojašnika. To nas ne sme presenetiti in ne motiti. Cerkev mora v Sloveniji soživeti s sistemom, ki mu je slovenstvo bilo že od nekdaj le sredstvo za doseganje partijskih koristi. Nam, ki živimo v svobodi, pa se na režim ni treba ozirati. V tem je bistvena prednost in tudi glavni smisel politične emigracije.

Kot svobodni ljudje smo odgovorni za svoja dejanja pred lastno vestjo in to tudi tedaj, kadar gre za pomoč rojakom doma. Dolžni smo jih podpreti v njihovih naporih za doseg človeka vredne družbene ureditve, zagotovljene po politični svobodi. Ta težnja pa je v popolnem nasprotju z ohranjanjem sistema, ki jim že desetletja svobodo odreka.

Marko Kremžar

se partija odpoveduje oblastvenemu monopolu. V Sloveniji se porajajo namer ustanoviti nove politične stranke. Vendar, ali manjka poguma ali pa je politična izobrazba tako strašno slaba. Večina teh predlogov namreč predvideva opozicijo v okviru partije ali SZDL.

To pa je čisti nesmisel! Stranka v okviru druge stranke ne pomeni korak k pluralizmu, ampak samo kamenljano nadaljevanje diktature močnejšega partnerja.

V informativnem članku V. Levstika iz Gorice 17. novembra 1988 npr. beremo: „Dr. D. Rupel je zanimal ustanovitev zveze razumnikov, ki bi znotraj slovenskega političnega prostora (tj. partije - op. pisca) poniral, s tem pa konkurirala partija.“

To je pravo protislovje, saj ni mogoče konkurirati nekomu, ki te kontrolira! In še naprej: „Smoletova Socialistična zveza je celo prevzela organizacijo teh posvetov, na katerih so sodelovali komunistični filozofi kot Vojan Rus, zmerni komunistični sociologi kot Z. Roter in še J. Pleterški, B. Grafenauer...“

Ako bo omenjena pobuda uspela, bo prišlo do klasične ponovitve OF, ki jo je partija uporabila v začetku revolucije. Korak v demokracijo mora biti samo v organizacijah, ki so popolnoma ločene od partije. Samo takaj gibanja imajo možnost dokončno razgibati narod, kot kažeta primera Bavčar in Janša.

Tako v Sloveniji kot v ostali Jugoslaviji problemi v današnjem političnem okviru niso rešljivi. Prej ali

Poslanica kanadski vladi

Ob zadnjih dogodkih v Sloveniji, ko se po eni strani pojavljajo glasovi po demokratizaciji, po drugi pa zahrbtno veča partijska in njena vojaška prisila, so Slovenci po svetu tudi dvignili svoje glasove.

Proglas Slovenskega narodnega odbora se je tudi pridružilo pismo, ki so ga člani Slovenske krščanske demokracije — SLS v Kanadi pisali predsedstvu kanadske vlade. V dopisu obravnavajo položaj Slovenije in možno pomoč Kanade pri njeni demokratizaciji.

Podnačelnik SLS za Kanado, dr. Peter Klopčič, je pismo, ki ga objavljamo v celoti, naslovil na predsednika vlade Briana Mulroneya in zunanjega ministra Joa Clarka.

Podnačelnstvo Slovenske krščanske demokracije — SLS, ki uspešno deluje v Kanadi, je ob zadnjih doganjih in političnih perspektivah v Sloveniji poslala aktualno spomenico predsedniku kanadske vlade, v kateri mu predložuje stanje v Jugoslaviji in mu predlaže zadržanje kanadske vlade ob možnem političnem razvoju Slovenije. Poslanico objavljamo v celoti:

SLOVENSKA KRŠČANSKA DEMOKRACIJA V KANADI

8. decembra 1988

Gospod
Brian Mulroney
predsednik vlade,
Kanada

Spoštovani g. Mulroney!
Zadeva: predlogi k politiki
do Jugoslavije

Pišemo Vam v imenu Slovenske krščanske demokracije v Kanadi, ene najstarejših slovenskih političnih organizacij.

Ni najmanjšega dvoma, da je Jugoslavija v zelo težkem političnem in ekonomskem položaju. Vprašanje je, kakšno naj bo zadržanje kanadske vlade ob možnem političnem razvoju Slovenije. Poslanico objavljamo v celoti:

SPOMENICA SLOVENSKEGA NARODNEGA ODBORA NA VSEUČILJUŠCU V LJUBLJANI

Dobili smo sporočilo, da je nekdo obesil na tablo za uradne razglase v glavnem vseučiliški zgradbi na Kongresnem trgu ali Trgu revolucije, kjer se sedaj imenuje, Spomenico Slovenskega narodnega odbora, ki je bila izdana oktobra 1988. Vseučiliščniki so jo z zanimanjem brali in o njej razpravljali.

POPRAVEK

V prejšnji številki našega tednika je v članek Marka Kremžarja Milano dnevnih novic... vrinila neljubna napaka. Odstavek se pravilno bera:

Za nas je vera sveta stvar in narodnost objektivna vrednota. Prejeli smo ju kot dar brez osenne zasluge, a to ne zmanjša odgovornosti, ki so s temi in drugimi darovi povezane. Dolžni smo jih gojiti in s hvalenostjo posredovati. Moramo rasti, a ne le v svojo lastno korist. Bivanje v svetu nam nudi prostost v dobi, ko je večina naroda ne uživa. Ali ni naravno, da smo tedaj v svetu glasnikov slovenskih teženj, da smo opera svobodoljubnim rojakom, ki se v domovini trudijo za človeka vredno življenje, da smo nepodkupljiva vest onim, katerih odločitev v SRS zadevajo usodo vsega naroda, da smo skozi nepretrgano vrsto let nosilci narodove demokratične tradicije in varuh tistega dela zgodovinske resnice, ki je v domovini prepovedana?

slej bo partija moral sprejeti izviv svobodnih volitev, kjer je lahko samo ena izmed tekmovalcev!

Dr. Peter Urbanc
Katoliški glas, 22. dec. 88

ske vlade do teh jugoslovanskih problemov:

1. Prvi in najvažnejši — človekovе pravice vsakega jugoslovanskega državljanega morajo biti spoštovane.

2. Če upoštevamo, da je Jugoslavija sestavljena iz Srbov, Hrvatov, Makedoncev, Slovencev in drugih etničnih skupin, je nujno, da Jugoslavija postane konfederacija. Ni druge poti, da se obdrže skupaj tako različne skupine. Samo konfederacija bi zagotovila popolno lokalno kulturno avtonomijo in pravičen gospodarski sistem.

3. Sedaj obstaja nekaj svobode, ki je spoštovana v Jugoslaviji, npr. relativna svoboda tiska. Vlada in politične strukture pa so še vedno stalinistične. Treba bi bilo zagotoviti vpeljavo popolnega demokratičnega sistema.

Kot pravijo tuji opazovalci, obstaja velika verjetnost, da Jugoslavija razpadne in jugoslovanske republike postanejo neodvisne.

Če tako postane Slovenija samostojna, vam priporočamo, da priznate to novoustanovljeno državo, čimprej je mogoče.

Istočasno naj kanadska vlada priporoči Evropski gospodarski skupnosti, da preuči sprejem Slovenije kot člena te organizacije.

To bi rešilo nekatere ekonomske probleme Slovenije in istočasno priporočlo, da bi bila Slovenija demokratična v zahodnem smislu besede.

Priporočamo vam, da pretehtate te naše predloge zaradi naslednjih razlogov:

— Kanada si je že tradicionalno prizadevala za mir v svetu kot na primer v Suezu, Afriki, nazadnje v Iranu in Iraku. Aktivno prizadevanje v Jugoslaviji bi bilo nadaljevanje te pozitivne tradicije.

— Jugoslavija bi sprejela kanadsko prizadevanje tem laže kot kak druge evropske države zaradi zgodovinskih razlogov.

— V Kanadi se trenutno nahaja približno 60.000 Kanadčanov slovenskega izvora in približno 240.000 Kanadčanov hrvaškega, srbskega in makedonskega izvora. Vsi od teh so lojalni kanadski državljanji in bi hvalno upoštevali kanadsko vlogo pri pomirjevanju in dogovarjanju. Velika doza teh dveh stvari je to, česar Jugoslavija najbolj potrebuje.

Bodoče politično stališče Kanade v svetovnem občestvu bo tako še bolj utrjeno s to aktivno in miroljubno vlogo v svetovnih dogajanjih.

S spoštovanjem
dr. Peter Klopčič, predsednik
Marija Markeš, tajnica

Umrl je ing. Ladislav Bevc

Inž. Ladislav Bevc, častni predsednik Slovenske demokratske stranke in član Slovenskega narodnega odbora je preminil 29. novembra 1988, v Ojai, Kalifornija. Pokopan je na pokopališču v Santa Paula, Kalifornija.

Rojen je bil leta 1890 v Škocjanu na Kranjskem. Po končanem študiju na realki v Ljubljani je študiral na Tehnični visoki šoli na Dunaju, kjer je leta 1913 diplomiral kot gradbeni inženir. Bil je v državni službi v Ljubljani kot tehnični višji svetnik na banovini v odseku za gradnjo hidravličnih naprav, cest in mostov, obenem je šest let predaval na Univerzi v Ljubljani in bil predsednik komisije za strokovne izpite inženirjev. Poleg tega je bil sedem let član občinskega odbora in gremija v Ljubljani, predsednik občinskega tehničnega odbora in predsednik urbanističnega odbora in predsednik urabniške komisije. Nadzoroval je gradnjo raznih občinskih stavb v Ljubljani vključno z gradnjo Sokolskega doma na Taboru. Od leta 1924 je bil odbornik Združenja jugoslovanskih inženirjev v Beogradu, od leta 1925 predsednik Društva rezervnih oficirjev v Ljubljani, od leta 1930 starosta Sokola I na Taboru, od 1939 član odbora Zveze jugoslovenskega Sokola v Beogradu. Bil je član odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani in blagajnik odbora za postavitev spomenika kralju Aleksandru I. v Ljubljani. Od leta 1932 naprej je bil podpredsednik Demokratskih akademikov in odbornik Demokratske stranke v Ljubljani.

Spomine inž. Bevca je priobčil Sokolski vestnik, ki izhaja v Milwaukee, Winsconsin. Njegov boj za obrambo Sokola je opisan v knjigi Na braniku za sokolske ideale, ki jo je izdal leta 1965. Napisal je še: Pravilnik o inženirskih honorarjih Združenja jugoslovenskih inženirjev v Beogradu (1926), Etika v sokolskih društvenih (1931), Splošni plan za javne zgradbe v Sloveniji (1936), strokovni učbenik za predavanja na (Nad. na 2. str.)

Ali je mogoča nova stranka?

Politični center SFR Jugoslavije in srbska partija sta že dalj časa v nenehnem spopadu s političnimi predstavniki Slovenije. Nedvomno so slovenski funkcionarji zadnje čase napravili marsikakšno potezo, ki jo je naš narod pozdravil. Noben človek, nobena organizacija, nobena stranka niso tako slabí, da ne bi imeli tudi nekih pozitivnih strani. Mussolini je uredil železnice, Hitler je gradil avtoceste.

Vendar če razni komentari in anketne trdijo, da uživa sedaj slovensko politično vodstvo splošno podporo naroda, gredo predaleč. Stanje v republikah je v premnogih zadevah slabšo, v gospodarstvu pa naravnost katastrofalno. Odgovornost za to nosi partija. Nobeno takozvanje ali sprenevanje ne more zakriti tega dejstva. Osrednje oblasti brezobzorno posegajo v slovenske zadeve v procesu proti četvorici, glede sprememb ustave, finansiranja vojske, manj razvijenih krajev itd.

Vse to je norčevanje iz suverenosti slovenskega naroda! Partija je med revolucijo brezogojno sprejela novo SFR Jugoslavijo. Sprejela je pokorno diktat CK jugoslovenske partije, v kateri je Tito odločal samovoljno ter likvidiral slovensko vojaško in civilno opozicijo. Prek 40 let KPS sprejemata izvršuje vse direktive centra. V glavnem bo tako tudi v prihodnje z morebitno izjemo kakšnih formalnih neuspešnih protestov.

Najvjšji funkcionarji partije Stipe Šuvar, Milan Kučan, Janez Stanovnik in drugi pogosto izjavljajo, da

Otmar Mauser – nagrajen

Vsako leto poklanja Župnijska hranilnica in posojilnica „Slovenija“ v Torontu posebno „Kulturno nagrado“ zaslужnemu kulturnemu delavcu v Kanadi, ZDA, Argentini ali drugod po svetu in zamejstvu, kjer so slovenske skupnosti. Za leto 1988 je bil izbran za to pomembno priznanje Otmar Mauser iz Toronto.

Naj navedemo nekaj podatkov o nagrajencu in njegovem delu:

Otmar Mauser se je rodil 25. oktobra 1927 v Podbrezjah na Gorenjskem. Dne 5. decembra 1945 je Ozna arretirala celo Mauserjevo družino in jih izgnala na Madžarsko kot „sovražnike naroda“. Od tam so šli v Avstrijo.

Otmar Mauser je v maju 1948 emigriral v Anglijo, kjer je ostal nadaljnji let. Že v Angliji je bil Otmar član Slovenskega društva in sodeloval pri raznih dramatskih nastopih.

Leta 1945 je naš nagrajenec emigriral v Kanado, kjer se je takoj posvetil kulturnemu udejstvovanju.

Po blagoslovitvi cerkve Marije Pomagal je postal ustanovni član nekaterih organizacij, ki so se ustano-

vile v okviru župnije. Med temi je bilo pred vsemi „Slovensko katoliško prosvetno društvo Baraga“. Otmar je bil tudi med ustanovnimi člani „Misijonskega krožka“ in dalj časa tudi predsednik te organizacije.

Društvo Baraga je organiziralo župnijsko slovensko šolo. Otmar je prvo leto tudi poučeval na tej šoli. Bil je zelo aktiven pri ustanovitvi Župnijske hranilnice in posojilnice. Več kot 10 let je bil tudi odgovoren za pripravo „Slovenskih dni“.

Otmar je tudi zelo veliko pisal in to v Božjo besedo, Kanadsko Ameriško domovino, Vestnik in Svobodno Slovenijo.

Dolgo vrsto let je bil podnačelnik Slovenske ljudske stranke v Kanadi. Zaradi izrednega organizacijskega dela je Narodni odbor izbral Otmarja Mausarja za svojega člana.

Vse to veliko organizacijsko delo in pisanje je bilo in je še prostovoljno, to se pravi neplačano delo. Ravno zato je zaslužil kulturno nagrado.

Tudi naš list mu ob tej počastitvi iskreno čestita!

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Sred poletja smo. In če bi ob tradiciji kaj veljalo, bi morali imeti kar prevelik mir na političnem obzorju. A v Argentini sedanja „mladina ne ohranja izročila“. Že vsa zadnja leta so polletni meseci tudi politično vroči. Enkrat zaradi vojaškega udara, potem kake sindikalne stavke, blaznih političnih podvigov, ali rovarjenja nezadovoljnih enot. Resnično, politični opazovalci si že ne upajo mirno na počitnice. Zlasti zdaj ne, ko manjkajo komaj štirje meseci do predsedniških volitev. In to sredi močnega prekinjanja električnega toka zaradi grobe energetične krize.

V TEMNICI

Pisec poninožno prizna, da ne ve, kako se po slovensko reče prostoru, kjer volilec izbere svojo volilno listo in jo vloži v ovoj. Po špansko pravijo temu „cuarto oscuro — po naše temna soba“.

Danes je tu vsa država dejansko velika temnica“, kajti porazen po manjkljaj enektričnega toka presega vse. Klub temu, da so strokovnjaki že mesece dolgo napovedujejo sušo in da so opominjali na slabo energetično stanje proizvodnji sistemov, se vlaada za to preveč ni brigala. Pa to ni nova stvar. Lani, ko so vsi opazovalci napovedovali učiteljsko stavko, so odgovorni možje pri vladni mirni trdili: „v enem tednu jo stremo“. Trajala je skoraj dva meseca. Podobno sedaj: ..Par deževnih pluh ob rekah, pa bo stvar rešena.“ Kako pa smo danes?

Star italijanski izrek pravi „piove, governo ladno“. In če „non piove“? Res vlada ni kriva, da ne dežuje. A kriva je, da v trenutku, ko so reke dejansko brez moči, ni nadomestne proizvodnje toka. Argentina poleg številnih elektrarn črpa strugo iz termostrojev in jedrskih central. Temostroji so stari nad petdeset let, zadnje čase so jih tako slabo oskrbovali, da jih dela le nekaj čez 50 odstotkov s potrebnim silo. Od dveh jedrskih central, Embalse (Córdoba)

sistema politico“, al igual que muchos políticos que se encuentran en el poder, se declaró contrario a la creación de partidos opositores.

El artículo termina con una sentencia lapidaria verdadera y triste para nosotros:

Los analistas políticos manifiestan que Yugoslavia, uno de los pioneros de la democratización en el mundo comunista tras su ruptura con el régimen soviético en 1948, ahora se está quedando detrás de otros estados socialistas (=comunistas) como por ejemplo Hungría.

kriv, da sem šla študirati solo petje. Nekdaj smo šli z velikanskim zborom od prvega do četrtega leta učiteljice po celi Dalmaciji. Jaz sem takrat, sedemnajst let stara deklica, pella Adamičevega „Zelenega Jurja“ za alt in Schwabow „Ave Marija“ za sopran. Takrat sem si vse upala. Kot poklicna pevka, sem se izključno posvetila svojemu repertoarju. Nekoč so hoteli, da pojem v operi Mignoni, ki ima krasno vlogo za mezzosoprano. Čeprav je aria čudovita, nisem tega storila, ker mi je začelo nekaj nagajati. „Ne,“ sem reklam direktorju Količu, „ne bom, je pela, bila.“ Druga kitica je pa zopet samo hrepenenje. Sicer je pa tako. Vsak pevec ima svoj občutek. To je narodna pesem, ki mora biti zapeta z otožnostjo.“ Trak teče naprej, skoraj je monolog. Pustimo, naj se stavki vrstijo, kot so bili spregovorjeni. Vedno so središče pogovora petje in pevci:

Zame je bila vzor Ebe Stignani. Kakšno nizko lego je imela. Ko jo je intervjival Emilio Stevanovich, je rekla: „Pevec naj poje to, kar mu leži. Ne da bo glasilk napenjal. Jaz se čudim, zakaj gredo vsi tukajšnji pevci samo v višine in se zelo malo brigajo za nizke tone. Tiste prehode iz nizke v srednjo lego in iz srednje v visoko je treba čisto počasi in pianissimo vaditi, da zakrije prehod. Jaz teh prehodov, hvala Bogu, nisem poznaš.“

Skladatelj Emil Adamič je bil

pevec, ki se resno posveti poklicu, nikoli ne neha študirati. Nekateri se sprašujejo, zakaj bi delali tehnične vaje, če je že dosti s pesmimi in arijami. Porpora, eden najslavnih učiteljev prejšnjega stoletja, je zahteval, da so se njegovi učenci skozi deset let učili samo tehniko. Ko je pevec vse vaje brez-

deluje s polno paro, Atucha I pa lepo stoji in bo stala še vsaj šest mesecov. Njena okvara (podobno prejšnji okvar Embalse v Córdobi) naj bi bila, kot zatrjujejo, posledica slabega okrvovanja; preveč zahtevajo od strojev, vsaka reč pa se končno okvari.

Tako imamo temo po dvakrat vsak dan po tri ure vsakič. To povzroča pomanjkanje vode, tako v revnih predmestjih kot v bogatih mestnih četrtih. Hladilniki ne hladijo, zračni chlajevalci ne mečejo mrzle sape. Ko je vročina najhujša, vlaki vozijo zasilno, postaje podzemski železnici nas sprejemajo v temi, doma si svetimo s tisočletnimi svečami... Le po baklah še nismo segli.

Nekaj je jasno: če vlada ni kriva, da ni dežja, pa ljudje vedo, da ni storila vsega, kar bi moral, da polom prepreči. Če sedaj pristojni minister lahko potuje v ZDA in veže stike z Nemčijo in Francijo za dobavo zaslinih električnih generatorjev, kaj niso mogli tega storiti že prej? Radikalci to vedo in nemočno gledajo, kako se vsa država spreminja v veliko „temnico“ in ni težko uganiti, koga volijo ljudje v tej temi.

V POLTEMI

Eden slovitih tangov poje, da je bila sobica „a media luz, po naše“ v poltemi“. Vprašanje je, ali smo pesimisti (pol-teme), ali pa Argentinici optimisti (pol luči). Dobro, da tega izrazoslovja na pozna vlada, ker bi brž razvnetila polemiko, da prikrije debato o energetskem problemu.

Je pa tež polemik že preveč. Vse pa imajo isti cilj: napeljati vodo (ki je v rekah n!) na lasten mlin. Tako ves peronizem s prstom kaže na vladu, češ edino ona je kriva te krize. Najbolj prizadet je radikalni predsedniški kandidat Angeloz, čigar volilno geslo je bilo: modernizacija države. Kako naj se država modernizira, ko pa si svetimo s svečami? Komputerjev na sveče še niso iznashi. Zaenkrat delajo vsi le z električnim tokom. Tega pa ni.

V brezupru se je Angeloz spravil na buenosaireško provinco, češ elektrarno v Bahia Blanca je prejšnja radikalna vlada skoraj dokončala, pa še zdaj ne dela. Guverner (peronistični) mu je odgovoril, da je bila „skoraj dokončana“ le na papirju in v volilni propagandi; dejansko pa je manjkala vsaj še tretjina del, ki jih sedaj opravlja provincialna peronistična vlada. Angeloz je pa potem dokazoval, da v Córdobi ne primanjkuje elektrike. Klub temu pa „iz solidarnosti“ prekinjajo tok, in v tej krizi pripevajo k ostali državi nad 500 megavatov.

A po pravici povedano, ljudi tre-

nutno bolj malo zanima - ali ima Córdoba dovolj toka in če je solidarna ali ne. Na vladu so radikalci, ti so krivi te krize. Tudi ljudi trenutno ne zanima, če je Menem slab upravnik in kakšna je potrošnja električne energije v njegovih provinci La Rioja. Da so učitelji v Córdobi najbolje plačani, najslabše pa v La Rioji, kadar jih pač plačajo... In tako bi lahko še naštevali. Dejstvo je, da Menem po raznih anketah še vedno prednjaviči, do volitev pa manjka komaj nekaj čez sto dni.

TIŠINA JE ZLATO

Tak je bil naslov lahke glasbe, v modu pred dvema desetletjema. Ne vemo, če jo Menem pozna, a prav bi mu prišla. Sploh pa večina političnih opazovalcev meni, da bi bil za peronističnega predsedniškega kandidata privezan jezik najboljši dobitek. Radikalci ga sami tako lomijo, da je to za peroniste najboljša propaganda.

A kdo pozna kandidata, ki ne govorí? Menem še zlasti; le temu je pripisati, da razliko med peronisti in radikalci ni večja, in da se Angeloz v anketah Menemu celo bliža. Zadnjič že smo emenili vprašanje moratorija (podaljšanje odplačevanja zunanjega dolga). Menem je na tem gradil svojo kandidaturo, zdaj pa je mnenje zasukal kar za 180 stopinj. Da bi si spet zadobil ugled levega krila, je zapel slavoslov Kubi in njenemu diktatorju Castru. To pa je kaj malo prepričljivo pri človeku, ki je oboževal paragvajskega avtoritarnega režima in osebni prijatelj Stroessnerja. Kdo ne ve, da je velik del Menenove politične kampanje financiran iz Paragvaja?

Potem njegov izraz glede tega, da je polkovnik Seineldin „junak“. To je lahko res, a politično kaj malo važno za moža, ki hoče biti predsednik države, pa hvali vojaka, ki se je iznevezil disciplini.

In končno zadeva, ki je po mnenju opazovalcev najhujša. Ob vprašanju moratorija je glavni tajnik CGT, Saúl Ubaldini, potrdil znanih „26 točk“ delavske organizacije. To je bil nekakšen gospodarski program, ki ga je oklical peronistični sindikalizem. In ena glavnih točk tega programa je bil ravno moratorij.

Ko so Menema na to opozorili, je izjavil, da so te točke stare že dve leti in pol in da se je položaj medtem „bistveno spremenil“. Ubaldini je krepko potrdil svoje stališče, v peronizmu so zazvonili plat zvona in „gasilci“ so prihiteli gasit iskro spora, preden vzkipi požar. Stvar je resna. Ne bi bilo prvič, da peronistični sindikalizem napove boj peronistični vladni. A da se to pokaže še pred volitvami, je za Menema lahko katastrofalno. Eden njegovih volilnih konjičkov je prav možnost spoazuma s sindikati in dolga doba socialnega mizru.

Po drugi strani pa ima Ubaldini (Nadaljevanje na 4. str.)

Nos quedamos atrás

Muchos comentaristas europeos han notado contradicciones en las últimas explicaciones de líderes yugoslavos y eslovenos acerca del asilo llamado „pluralismo“ esloveno.

Uno de los más realistas lo hemos leído el 6 de enero en el matutino „La Prensa“. En él se comenta, que la crisis económica que se abate sobre el país y las tendencias liberales surgidas en el bloque soviético han originado un debate sobre el tema de la organización política, extendido a las filas del comunismo.

En el marco del sistema de partido único no hay elecciones directas para escoger a los que ocuparán los principales puestos políticos. Los parlamentarios son elegidos en forma indirecta por medio de un complejo „sistema de delegados“.

UMRL JE INŽ. LADISLAV BEVC

(Nad s 1. str.)

univerzi: Lesne in opečne zveze (1. 1920), in mnogo drugih strokovnih, poučnih in političnih člankov, priobčenih v revijah in časopisih.

Pokojnika so preživelji žena Ivanka, hčerka Breda poročena George, sin Vladislav, dva vnuka, tri vnučinke in sorodniki v Ameriki in Evropi.

Vsem sorodnikom izrekamo globoko sožalje.

Spomin na umetnico

Sredi januarja bo minilo pet let, od kar nas je telesno zapustila opera in koncertna pevka Franca Golobova, katero je vsak Slovenec, predvsem tisti, ki se zanimajo za petje, zelo dobro poznal. Kronist je gospo Franjo večkrat srečal in se z njim velikokrat obširno pogovoril. Svetovna vojna je preprečila veliko pevskih karier, ki bi lahko bile velike, svetovne in zelo uspešne. Uspeh, upanje, trpljenje, pravica, krvica, zadoščenje, veselje, žalost, negotovost, strah, samota, priznanje, vse to so razpoloženja, ki jih poklicni pevec gotovo zelo dobro pozna. Skupina evropskih glasbenikov, ki se je iz svojih rodnih krajev umaknila predvsem zaradi političnih razlogov, je klub žrtvam in odpovedim doživelog bogate izkušnje. Večina se jih je uveljavila v tujini in učila mlade generacije domačih glasbenikov.

Gospa Franja je tudi nadaljevala svojo kariero v Buenos Airesu, predvsem v oratoriju in koncertih. Neko oblačno popoldne je kronist prišel v stanovanje na cesti Curalpige, postavil na mizo majhen snemalni aparat. „Če mi dovolite, bom pričkal tale aparat. Midva se pa pogovarjam, kot da ga ne bi bilo.“ Hotel je dokumentirati bese do umetnice iz slovenske skupnosti v Argentine. Ko kronist zopet

služil kruh v zboru. Dermota je imel majhen glasek in je potem postal eden največjih mozartjancev svojega časa. Čeprav je tolkel veliko revščino v mladosti in je zato počasi študiral, se je izpopolnjeval in prišel do višin.

— Naša pol Slovenka pol Hrvatica Zinka Kune-Milanov je bila ena največjih Aid. Debitirala je v Ljubljani leta 1928. Pet let pozneje sva skupaj pele v Trubadurju, Un ballo in maschera in Pikovi dami. Leta 1937 je šla v Metropolitan in bila tam angažirana skozi 37 let.

— Nekoč so mi očitali, da pojem opere v svojem jeziku, ne v originalu. Kdo je pa takrat pel v originalu? Čeh je pel po češko, Poljak po poljsko, Francoz po francosko, Nemec po nemško. Tudi mi smo peli po slovensko. Imeli smo krasne prevode, ki sta jih pisala Župančič in Štritof. Vsak pevec se veliko laže izraža v materinem jeziku.

Pogovor se je nadaljeval skoraj do večera. Kronist se je vrnil na dom prepričan, da vsak dokument pripomore slovenski kulturi v inozemstvu. Nekoč se bo gotovo našel človek, ki bo natančno preštudiral slovensko glasbo v Argentini. Franca Golob je veliko pripomogla uveljavljenju slovenskega glasu, ko je kot Slovenka nastopila v najvažnejših argentinskih glasbenih odrih. Naj bodo te vrstice v preprost spomin umetnic.

Janez Vasle

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Potnikov je bilo v lanskih prvih devetih mesecih za 6,4% manj, kot pa v istem času predlanskem. Z letali se je vozilo celih 19% manj potnikov. Kar se tiče tovorov, je edino železnica izboljšala svoj položaj in to komaj za štiri odstotke. To pa še ne pomeni, da bi tudi izgube odpravili: železnica nosi kar 88 odstotkov vseh prometnih izgub.

LJUBLJANA — Tovornjaki v Sloveniji pokurijo najmanj goriva: povprečno po 21 kg goriva na sto kilometrov. V vseh ostalih republikah Jugoslavije se to povprečje vrati med 22 in 27 kg za enako razdaljo. Ker so podrobno analizo tovornjakov naredili že leta 1977, so primerjali rezultate z lanskega pregleda. Tako so ugotovili, da je le 77% tovornjakov, ki jih uporablja tvrdke za lastne prevoze, brezhibnih, medtem je leta 1977 bilo 89% dobro oskrbovalih tovornjakov. V primerjavi z jugoslovenskim povprečjem, je v Sloveniji še vedno več dobrih tovornjakov: lani jih je v Jugoslaviji bilo 78%, leta 1977 pa 84,2%.

LJUBLJANA — Muzikologi iz Avstrije, ZRN, Švice, ČSSR, Italije, Poljske pa tudi Jugoslavije so se zbrali na Mednarodnem simpoziju muzikologov, na katerem so obravnavali Evropski glasbeni klasicizem in njegov odmev na Slovenskem. V treh dneh so se zvrstili razni referati, ogledi dragocenih partitur in nastopi glasbenikov.

DOL. TREBUŠA — Lesene igrače iz tovarne Ciciban so imele pred leti veliko uspeha, na domaćem in tujem trgu. Sčasoma pa so postale nezanimive, malo zaradi krize v svetu, malo pa zato, ker površine igrač niso zadost obdelane. Zdaj se odločajo za napočko, ki bi jim omogočila izdelovati tako dobre igrače, ki bi le uspešno v prodajo tudi na tujem.

MARIBOR — Odvetniki so na svojem zadnjem občnem zboru izjavili, da so za odpravo smrtne kazni in predlagali, naj se pred sodno palato v Ljubljani postavi spomenik žrtvam dachauških procesov. Prav tako so predlagali, naj bi vse vloge, ki prihajajo v slovensko sodstvo v drugih jezikih, prevajati v slovenščino. V sedanjosti je v Sloveniji 365 odvetnikov.

MARIBOR — Boršnikovo srečanje slovenskih gledališč je za konec izvolilo Lojzeta Rozmana kot najboljšega igralca in mu podelilo Boršnikov prstan. Kot najboljšo predstavo pa so izbrali Ljudožerce Gregorja Strniše. 30.

oktober pa je bil izbran kot Dan igralca.

LJUBLJANA — Avtobusna potovanja po Jugoslaviji, ki jih organizira Kompas, so prav zanimiva za tuje turiste. Sicer pa je trinajst tisoč turistov potovalo s Kompasom tako po Jugoslaviji kot po vzhodnoevropskih državah.

LJUBLJANA — Neracionalna zapolenost in ekonomski presežki so predvsem kritični, da ima slovensko gospodarstvo 13,4% presežne delovne sile, kar naj pomeni, da je kakih 93 tisoč delavcev preveč. Do tega zaključka je prešel Zavod za planiranje, obenem pa tudi ugotavlja, da je tako ugotavljanje precej zapleteno, ker še ne uporablja enake metodologije v vseh delovnih organizacijah.

LJUBLJANA — Inflacijsko je možno izračunati na različne načine. Če bi primerjali septembridske plače letos in lani, bi ugotovili, da so letosne za 153% višje. Če isti časovni razmah uporabimo za primerjanje plač z življenjskimi stroški, dobimo, da so realni osebni dohodki v tem času padli za 12,9%. Če pa te plače sprememimo v nemške marke, pa vidimo, da se je z lansko povprečno plačo lahko kupilo 599 mark, letos pa le 414, torej je bil realni padec kupne moči kar 31 odstoten.

LJUBLJANA — Kruh in mleko sta se kar precej podražila. Ker se je cene pšenične moke podražila, so podražili tudi kruh. Navadni kruh iz te moke — imenujejo ga socialni — stane zdaj 660 din; prej je stal 380 din.

UMRLI SO OD 22. DO 29. OKTOBARA 88:

LJUBLJANA — Marija Sabo; Hermina Novak roj. Mihler; Zofija Pavlovič roj. Schwartz; Franc Kozamernik; Slavko Sotošek; Ladislav Čermelj, 80; Marija Žitnik roj. Hiti; dr. Leo Pompe; Stanko Sicherl; Pavla Brezavšček; Tončka Prhna roj. Čop; Marija Tome roj. Cankar; Ema Pavlič roj. Grešak; Jože Malenšek; Vladimir Prezelj; Jože Blažič st. 67; Ljudmila Blatnik roj. Bregrar; Anica Galeti roj. Tekavec; Ivan Podobnik; Lea Krume; Franc Škofic, 98; Anton Jakopina; Jerica Škulj roj. Prime, 85; Marija Lovše roj. Janežič; Jernej Repovš; Miloš Sili; Tončka Zamuda roj. Struna; Frančiška Brinovec roj. Justin; Josip Katanec; Štefanija Pegan; Štefanija Zupanc; Marija Kosanc roj. Hrišar; Frančiška Geč; Ivan Božjak.

RAZNI KRAJI — Jožeta Pavlič roj. Balanč, 85; Kranj; Zora Mahnič, Povir; Anton Aškerc, Celje; Marija Mišič, 88, Radovljica; Miroslav Verdnik, Črna na Kor.; Jožeta Strmole (Demčeva mama), Stična; Vinko Jereb, Vrhnik; Litija.

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebne novice

Krst: V slovenski cerkvi Marije Pomagaj je bila krščena Marjanika Cecilia Grohar, hči Andreja in Nadice roj. Kopac. Za botra sta bila Cvetka Kopac in Tomaž Grohar, krstil pa je stric Igor Grohar. Čestitamo!

Poroča: V Córdobi sta se poročila Evgenija Babnik in Adrijan Eterovič. Čestitamo!

STAROSTA NAŠIH PEVCEV
MARTIN MAČEK — UMRL

V petek, 30. decembra je v zgodnjih jutranjih urah opešalo srce velikemu ljubitelju slovenske pesmi, navdušenemu pevcu in do konca zvestemu članu zborna Gallus, g. Martinu Mačku.

Rojen je bil 7. novembra 1906 v Dol. Logatcu in je že od mladosti bil oboževalec glasbe. Kot samouk je že mlad začel sodelovati pri godbi na pihala v svojem rojstnem kraju, z leti je postal celo njen kapelnik ter na tem mestu ostal vse do vojne. Skupno s svojo gospo Fani roj. Maček, odlično pevko-solistko, je v Logatcu sodeloval tudi pri cerkvenem in prosvetnem pevskem zboru vse do odhoda v begunstvo, tam do preselitve v Argentino v taboriščem pevskem zboru v Senigaliji.

Po prihodu v Argentino se je obdelu za ureditev življenja in v skrbi za družino pokojnega Martin moral odreči zboru. Velika žrtev je to bila žanž — pevca. A na njegovo mesto so stopali že otroci, njim na čelu ga Fani. Ko je ta 13. julija 1981 umrla, je pred smrtno naročila: Pojte naprej pri Gallusu. To plemenito oprosto sta Martin in sin Matjaž zvesto izpolnila. Mož Martin takoreč do zadnjega diha.

Na sveti večer je pri slovesni polnočnici v Slovenski hiši Martin še zasedel svoje mesto na pevskem odru med Gallusovimi basisti. Med to ne-

SLOVENCI PO SVETU — ZDA

Smrt: 8. januarja je v Združenih državah umrl dr. Ciril Žebot, univerzitetni profesor in zavzet slovenski politični delavec. Naj počiva v miru!

Srečko Kodre, Vel. Lesce; Johan Reznik, 85, Vrhnika; Terezija Medic roj. Vrančič, 85, Celje Terezija Vizjak, 82, Celje; Krista Prelag, Celje; Terezija Klanjšček roj. Petrič, 88, Novo mesto; Tatjana Debeljak, Sežana; Karl Marinček, Petrovče; Francska Jovan roj. Potocnik, Tacen; Edi Zorko, 88, Radovljica; Mihail Žuraj, Slov. Bistrica; dr. Josip de Reggi, Logatec; Mirko Komel, Koper; Jože Peče, župnik Primskovo pri Litiji.

slovenske narodne popevke, gimnaziskoga ravnatelja, pevskega mojstra, pevskega pedagoga, genija. Marko Bajuk je bil naš največji pevski učitelj in buditelj te plemenite muzične umetnosti med najširšimi krogi našega naroda. Priden kot čebela, predan kulturi z vsemi nitkami svoje duše in srca si je postavil nemilnjivi spomenik pravaka pevske umetnosti med Slovencami! Vse to za božji lon. Naj se prihodnji rodovi učijo iz te knjige in se hvaležno spominjajo na nepozabnega, edinstvenega in zasluznega slovenskega „pevca“! Marko Bajuk je vse življenje svoje bogastvo razdaljal, osrečeval z njim druge in jih dvigal k lepemu in dobremu. Prežet nezmerne ljubezni do slovenstva, do slovenske pesmi, do slovenske mladine, slovenskega človeka in do slovenske zemlje. Marko Bajuk je pokazal, da so idealizem, ljubezen in globoka, preprosta vera močnejše kakor materializem z vsemi svojimi varljivimi in praznimi udobnostmi.

Dedičina Marka Bajuka je velika in neprecenljiva. Ne sme ostati brez dedičev. Slovenska mladina, dokaži, da si je vredna! Vzemi jo in nadaljuj njegovo delo! Ravnatelj Marko Bajuk se je ves daroval in žrtvoval za slovenski narod.

Nekaj misli bi rad povedal prav tem „prihodnjim rodovom“, ki naj se uče iz te knjige in naj posnemajo tega velikana slovenstva, kateri je bil ravnatelj Marko Bajuk. Da bo pa to mogoče, morate vi mladi vse storiti, da boste ohranili izročila, poslanstvo in pa seveda materin jezik! Na teh stebrih stoji in se bo tudi obdržal slovenski rod v izseljenstvu, dokler ne bo domovina po-

pozabno lepo polnočnico je omahnili in se po šestih dneh poslovil.

Družina je izgubila dobrega očeta in deda, v Gallusu je med basi zazivala vrzel. „Oče Martin“ se ne bo več uvrstil mednje. Njegov dobrošči, vedno nasmejani obraz ne bo sipal optimizma v mlaide, včasih zaradi preobremenjenosti omahujoče povece. Izgubili so očeta. Tako so ga radi nazivali in kot takega so ga imeli radi, resnično radi. Njegov odhod je to najlepše dokazal. Ostal jim bo trajen vzor pevca-idealista, ljubitelja slovenske pesmi, vzor pevske discipline in predanosti zboru, ki ga je vzljubil, da je bil v njem, čeprav najstarejši, vsem sopevkam in sopevcem prijatelj, prijeten v družbi in zgled pri delu. S tem si je zgradil najlepši spomenik.

Gospod Martin, hvala za zgled! Iz večnosti nam gotovo s psalmistom govorite: „Jaz pa bom pel v tvoji moči...“ Pri Vsemogočnemu prosite, naj med nami nikdar ne ugasne ljubezen do naše pesmi, za naše povece pa prosite trdne vztrajnosti.

jus

MENDOZA

MLADINSKI DAN — 11. decembra

Običajni letni Mladinski dan je za nami. Mladina nas je povabilna, da nam pokaže, kako še goji naše narodne vrednote, našo kulturo in jezik.

Prvi del so izvršili na dvorišču pred Domom. Za uvod so se postrojili v ločenih vrstah naraščajnik, naraščajnice, fantje in dekleta. Sledili sta obe himni.

Nato je spreghoril v imenu mladine predsednik fantov Janko Štirn.

„V imenu vseh mladih Slovencev v Mendozi vas vse prav prisrčno pozdravljam in se zahvalim, da nas vsako leto spremljate za naš Mladinski dan.

Cilj in dolžnost vsakega človeka je: biti vsak dan boljši. Če je človek kristjan, mora to izpopolnjevanje izvrševati v okviru krščanskega nauka. Če je pa krščanski človek celo Slovenc, bo nekdaj dajal Bogu odgovor kot slovenski kristjan. Od časa do časa si mora vsak od nas izprašati vest, če te dolžnosti res izpoljuje in v koliki meri. Mi mladi, ki živimo v letih velikih odločitev, iščemo še prave poti v tej vsak dan bolj komplikirani družbi, v kateri so sile, ki nam skušajo zakriti prave cilje in jih nadomestiti s praznim uživanjem, s potrošništvom, s spolnostjo brez ljubezni, z mamili,

sta svobodna in bomo lahko v Sloveniji odprli knjigo, katero danes predstavljamo, in iz nje zapeli!

Po govoru je Stane Grebenc prebral še posebne pozdrave dr. Marinka Kremžarja v sledenih mislih:

„Knjižna izdaja pesmi, katerih melodije so rajnemu privrele iz srca, je gotovo eden najlepših izrazov hvaležnega spomina. Saj pravi njegov belokranjski rojak, pesnik in mislec Vinko Belič na naslovni strani svoje pravkar izdane pesniške zbirke, da „Pesem je spomin“.

Pesmarica, ki jo v založbi SKA poklanjajo sinovi in vnuki ravn. M. Bajuka slovenskemu ljudstvu, je spomini ne le na velikega zborovodja, na ljubitelja slovenske pesmi, temveč na človeka, ki se je izživil v ljubezni do slovenstva na vseh področjih, na katere ga je postavil Stvarnik.

Ob melodijah, ki so zbrane in z ljubezijo zapisane, se spominjamamo moža, očeta in deda, ki je skrbel za družino v veselih in žalostnih časih. Spominjamamo se odločnega slovenskega častnika, ki je po prvi svetovni vojni s svojim bataljonom Bosance branil na zahodnem pred sovražnikom del slovenske zemlje. Spominjamamo se vzgojitelja, ki je vedel, da narod potrebuje dobrih mislecev, katere da je predvsem temeljiti klasičen studij; pa tudi velikopotezna organizatorja, ki je sredi vetrinjskega polja postavil temelj slovenskemu begunščinu in zdomeškemu šolstvu. Spominjamamo se vernega slovenskega javnega delavca, ki je vedno pogumno ščitil slovenske koriste. Ni se pustil strahovati ne okupatorju ne komunistom pa tudi ne angleškim oblastem v begunskih taboriščih. Bil

z brezbožnim življenjem, brez solidarnosti do bližnjega in podobno.

Z mladega človeka je bistvenega pomena zdrava družbi, da svoje silne usmeri pravočasno k pravim idejam.

Ali naša mendoška skupnost nudi svojim mladim možnost, da se morejo izpopolnjevati kot človek-kristjan, ki ima poslanstva ohraniti in razviti kulturo in jezik prednikov v tujem okolju? Ali jim kaže prave smernice, da bo njihovo življenje potekalo po pravi poti?

To izpraševanje veste moramo npraviti vsi, starci in mladi mogoči v prvi vrsti starši in vzgojitelji. Zahoj vas prosimo: Bodite nam prižgane bakle, da bomo skupno hodili le za vzvišenimi in svetlimi vzori.“

Sledile so točke nastopov posameznih skupin, naraščajnikov v igri z žogo; naraščajnice so pokazale, zlasti nekatere, veliko prožnost pri skakanju na blazino. Sledila so dekleta z rajalno vajo in končno še prav tako fantje.

Višek sporedin in tudi uspeha pa je bila folklorna rajalna vaja šestih parov v narodnih nošah, ki so želi tudi največ odobravanja.

Nato je sledil drugi del. Povabljeni smo bili v dvorano k pograjnim mizam ob jedači in pijači ter k tomboli, ki je bila namenjena v pomoč pri kritju stroškov za otroke, ki pojdejo na počitniško kolonijo. Tombola je seveda razgibala vse stare in mlado ob klicanju števil.

Solski tečaj sv. Cirila in Metoda nas je povabil 18. dec. popoldne v Dom na sklepno prireditve šolskega leta.

Otroci so nam vpravili pravljico igro v treh dejanjih, „Dežela Bi-Ba-BO“.

Otroke je vedno prijetno in užitek gledati in poslušati, če nastopijo na odrnu. Zlasti mamice in očki iščejo pod igralskimi maskami vsak svojega ljubljenčka.

O nastopu v splošnem naj rečemo, da je bil dobro pripravljen. Ni bilo med igro večjih prestankov (zlasti morebitnega neznanja vlog), se pravil, da so nastopajoči potek igre dojeli in ga uspešno vzdrževali. Tudi govorova smo bili veseli, njihove deklamacije se bile prožne, vzdržne in jezikovno pravilne.

Poseben poudarek prizanja gre učiteljici Lenčki Božnarjevi, ki je imela poleg učenja otrok za njihove vloge očitno neprecenljivega dela s pripravami za odrške in igralske revetne ter igralske maske.

MALI OGLASI

ARHITEKTI

Andrej Duh — načrti, gradnje in vodstvo del v Bariločah in okolici; nepremičinski posli. — P. Moreno 991, 5. nadstr. C. — 8400 Bariloche; Tel. 0944 - 24771.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk. T. E. 762-2840.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 17 do 19, Don Bosco 168 - San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knave — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadave v Capitalu in Peč. Bs. As. — Tucuman 1455, 9. nadstr. E - T. E. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ZA DOM

POHISTVO: za jedilnice, spalnice, dnevne sobe, moderno in angleški stil. Tine Kovačič. — T. E. 765-1682.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjanje,odeje, zavesne, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejia, T. E. 654-0352.

SERVIS

Dolenc Lojze — popravila barvne TV, video-kaset, radio-snemalcev, kaset in avdio — Cervino 3942, San Justo, T. E. 651-2176.

TRGOVINA

Delikatesa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadra severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberzan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30' do 12.30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA. V pritličju poslopja Sloga, Moreno 129. Od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure. T. E. 658-6574 — 654-6438.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob četrtkih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

PISMO IZ SLOVENIJE

Bil sem na Opčinah v Dragi. Bila so zanimiva predavanja. Sicer pa v vaših časopisih vse podrobno piše. Tudi sam sem si prinesel precej vaše literature. Ugotavljam, da ste pri vseljko bolj na tekočem z novicami kot mi.

Mogoče ne veste, da...

— da bo v kratkem izšla pri Mohorjevi družbi v Celovcu obsežna knjiga spominov znanega slovenskega emigrantskega politika dr. Cirila Žebota...

— da bo konec leta argentinska SLOGA izdala v Buenos Airesu slovenski telefonski imenik v nakladi 3.500 izvodov...

— da bo v prvi polovici prihodnjega leta izel drugi del knjige STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM...

— da je voditelj srbske partije Sloboden Milošević, ki tako vznešenja jugoslovensko politiko, sin srbskega pravoslavnega popa...

— da je na simpoziju o delu in življenju Stanka Majanca, ki ga je ob stoletnici pisateljevega rojstva priredilo Društvo slovenskih pisateljev 10. novembra v Mariboru, potem ko ga je povojna slovenska politika popolnoma emarginirala, sodelovalo kar štirinajst slovenskih kulturnikov...

MLADIKA; Trst; št. 9

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA

(Nad z 2. str.)

svoj prav. Če Menem prizna, da se je v zadnjih dveh letih položaj "bistveno spremenil", to pomeni, da ga je "bistveno spremenila" radikalna vladava. Zakaj jo torej napada? In položaj se je res bistveno spremenil. Narobe pa je v tem ena sama besedica. Menem bi moral trditi, da se je položaj "bistveno poslabšal".

Zapleteni v svoje notranje probleme se peronistični veljaki tresejo vsakič, ko predsedniški kandidat odpri usta. Oni tudi zaskrbljeno ugotavljajo da "tišina je zlato". Le da se to zlato tehta v volilnih glasovih.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 T. E. 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 (gdč. Julka Modra).

Cena največ štirih vrstic A 12.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — A 40.-

Božič v Sloveniji

Letos je božič padel na nedeljo, tako da je v Sloveniji odpadlo prizadevanje za dela prost dan. Vendar pa je bilo čutiti napredok od lanskega leta.

Kot lani je tudi letos nadškof Šuštar lahko pozdravil vse Slovence po radiu in televiziji. Govor je bil podoben lanskemu; pozdravil je vse Slovence, tudi "v zamejstvu in drugod po svetu". Podobno kot lani je voščil božič tudi predsednik SZDL Jože Smole. V njegovem govoru nismo zasledili čestitk zamejcem in drugim po svetu, pač pa priporoča ekonomskim zdomec vlaganje kapitala v državna podjetja.

Božična polnočnika je pritegnila veliko ljudi. Ves obred je prenašal ljubljanski radio, ljubljanske cerkve pa so bile polne. Naj navedemo počelo iz Dela 26. decembra, ki ga spremlja slika jaslic z Rakovnika.

BOŽIČNI VEČER V LJUBLJANI

Tudi letos predbožični večer je na ljubljanske ulice privabil trume ljudi. Na Prešernovem trgu, pred frančiškansko cerkvijo, so se začeli zbirati že kmalu po deseti uri. Uro pred začetkom polnočne maše pa je pretresen prostor preplavila množica in ga napolnila do zadnjega kotička, tako da je marsikdo zaradi gneče moral ostati zunanj.

Težko bi bilo presoditi, kakšni so bili razlogi, ki so ljudi na sveti večer prispeli sem. Med njimi je bilo zlasti veliko mladih. A če si malce prisluhnih njihovim pogovorom, je bilo brž opaziti, da marsikoga izmed njih v cerkev ni prignala vera. Nekateri so si jeli vneto ogledovati slavnostno ozaljšano cerkev, velika večina jih je romala k oltarju, k jaslicam. Frančiškanske pa so bile od nekdaj najimenitnejše v Ljubljani. In čeprav je namen taksnega "postavljanja" prizorov ozivljvanje dôdodka — Kristusovega rojstva ter hoče biti v pomoč pri pobožnem premišljevanju in meditaciji, je bilo med ogledovalci tudi veliko radovednežev.

Ob pol polnoči se je po cerkvi razlegla božična pesem; tisti najlepši, nič zlagani spevi, ki jih je ustvaril preprost človek iz globokega doživljanja svetomočne skrivnosti in ki vzradosti tudi onega, ki do vere nima posebnega odnosa. Ko se je sveti večer začel prevesati v sveto noč, se je pričela polnočna maša. Prostor je preplavila blaga vonjava kačila. Sveta noč, blažena noč, se je razila po prostoru.

Opazovala sem ljudi; nekateri so spokojno in sklenjenih rok poslušali duhovnika, ki je prebiral evangelijske razlage.

Tedaj je bil še skoraj neznan. Po-

gosto nas je portretiral, vendar tisti skic in slik nihče ni hrani. Danes bi bile ogromno vredne. Imel sem na primer tudi štirinajst Picassoovih krožnikov, ki sem jih na koncu prodal za čisto navadne krožnike, saj sem jih eno leto zmanjšal naokoli. Glede avantgarde bi rekel le to, da je bila stvar tedaj še zelo v povojih. Umetsnost je bila v glavnem figurativna. Tisto, kar je bilo slikarstvo, je bilo mogoče podobno našim Šubicem, vendar ni bilo tako kvalitetno. Avantgarda sta za tedaj bila Castagnino in Raúl Soldi, vendar je bilo tudi to še vedno čisto figurativno.

Sveda je bil tu Picasso s svojimi eksperimenti, vendar je bilo tudi to precej figurativno. V Parizu je kupil keramično tovarno in začel z dekoracijo krožnikov, kar je bilo zelo netipično. Pri nas v Rimu so se stvari precej odpirale, vendar tudi Chirico ni bil ravno cenjen. Za tedanje razmere je na primer avantgarda predstavljala Modigliani.

Na vas te umetniške stvari niso bistveno vplivale, tako kot navsezadnje tudi na dolgoletno življenje v Argentini. Kako je sploh z vplivi argentinske kulture? Se lahko dopolnjuje s slovensko, ali jo mogoče ovira?

Sveda je mogoče marsikaj pridobiti. Vendar je izvor vse likovne umetnosti tukaj Evropa, in še konkretno Francija. Torej je to dejansko isti izvor, kot ga imamo tudi mi. Moji profesorji so v glavnem študirali v Parizu, na Dunaju... Bigata, ki je eden tukajnjih največjih

o Kristusovem rojstvu, drugi so ne preveč pobožno sledili njegovim besedam; mladi pari so v prijetnem pomenuku posledi po stranskih kapelah. Prazničnost večera, ki je drugačen od običajnih, je napolnjevala ozračje. Slava Bogu in mir ljudem, je zadonelo po cerkvi. Zbrani so prisluhnili. Vsak po svoje; kajti prizvok, barva in pomen božiča so vsekakor zazveneli po njegovo.

Le malo pred koncem maše se nam je posrečilo prebiti iz cerkve in še za las ujeti obrede v ljubljanski stolnici. Tu je bilo vzdušje drugačno, manj je bilo mladine, velika večina je zbrano sledila besedam metropolita Alojzija Šuštarja. Precej znanih obrazov je bilo videti.

Za božič so tudi pustili, da so v Mariboru dve uri prispevali v stolnici s tremi novimi in enim starim zvonom.

In še to: Po Ljubljani je po dolgih letih spet hodil sv. Miklavž. Društvo, ki skuša oživiti tradicijo v stari Ljubljani, je poskrbelo, da je Miklavž (igral ga je znani igralec Knez) v spremstvu angelov in parkljev (med temi tudi Svetlana Makarovič) prišel od sv. Jakoba do stolnice. Delo je temu dogodku posvetilo veliko fotografij.

VSEM NAROČNIKOM

Zaradi neprestanih povišic v tiskarni smo bili primorani povišati naročnino za Argentino, a vseeno manj, kot bi bila inflacija v istem času. Letošnja cena je zaenkrat A 360., za pošiljanje po pošti pa A 430.. Prosimo vse, da naročnino

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 6 950 3

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,

dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3324

Registro Nac. de la Propiedad

Intelectual N. 85.462

Naročnina Slobodne Slovenije za 1989: Za Argentino A 360; pri pošiljanju po pošti A 430; Zdrži države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejni države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Slob. Slovenije: v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Paganini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Vičtringer 26.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES T. E. 362-7215

čimprej poravnajo, ker teh cen dolga ne bomo mogli vzdržati. Dolariste cene za inozemstvo ostanejo nespremenjene.

Vse pa prosimo, da naslavljajo čeke in poštne nakaznice na imena, kot so navedena tu zgoraj.

Hvala za razumevanje!

UPRAVA SVOBODNE SLOVENIJE

Po volji vsemogočnega Boga, gospodarja življenja in smrti, je v noči med 8. in 9. januarjem po težki bolezni zaprl knjigo svojega življenja

dr. Ciril A. Žebot

univ. profesor in politični delavec

Sporočamo to žalostno vest njegovim mnogim znancem in prijateljem širom sveta. Njegovima sestrami Anki in Dori v Angliji in bratu Frančku v Združenih državah želimo božje tolaže.

Bog mu daj večni mir! Spominjajmo se ga v svojih molitvah.

Njegovi prijatelji iz Akad. kongregacije Kraljica Apostolov in svetega Mihaela nadangela; Akad. kluba Straža; Slov. državnega gibanja